SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 17. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 6 19. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 1 November 1899. | Expedition: Kungstensgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 19:e Årg.

August Meissner.

Sista dagen i detta års septembermånad var det en festdag i Berns' etablissement vid Berzelii park. De stora eleganta salongerna voro vid aftonkonsertens början fullsatta, hvilket sällan inträffar vid början af en sådan. Något ovanligt var å färde, det kunde man se, och det gaf sig också tillkänna, då orkesterns dirigent för tiotusende gången trädde fram på orkesterestraden till sin plats i spetsen för kapellet. Då urladdade sig nämligen en åska af applåder i salongerna, ackompanjerad af smattrande fanfarer från kapellisterna, en ovation lika stor som välförtjänt, ty August Meissner kunde denna dag fira sitt 30-års-jubileum såsom anförare i denna lokal för ett musikkapell, af hvilket han har all heder. Programmet för aftonen var särdeles omväxlande och väl valdt, rikt på värdefulla nummer, bland hvilka kunna nämnas förspelet till »Lohengrin» och Halvorsens ståtliga tondikt »Bojarnes intåg», Festpolonäs och uvertyr till »Orleanska jungfrun» af Aug. Söderman, uvertyrer till »Oberon» och »Wilhelm Tell» m. m. samt ett eget potpourri, »Publikens favoritnummer vid sekelslutet», innehållande, såsom andra dylika potpourrier af herr Meissner, flere med talang och fyndighet sammanförda stycken af ofta pikanta, humoristiska sammansättningar.

Vi sade tiotusende gången, och talet är nog exakt, om vi tänka på att han bortåt elfva månader af året och detta i trettio år stått på sin post. Hur många millioner gånger han under fyra timmars daglig tjänstgöring svängt sin taktpinne under denna tid, det tilltro vi oss ej kunna beräkna.

Vi hafva förut redogjort för de hyllningar som bragtes direktör Meissner denna afton äfven af etablissementets egare; vi begagna nu tillfället att, med anledning af detta jubileum, här meddela den förtjänstfulle musikerns porträtt och en framställning af hans verksamhet såsom sådan. Sedan 30 år tillbaka har denna verksamhet varit uteslutande ägnad åt det ofvannämnda dirigentskapet. Mödosamt nog har detta varit, och det har velat hr Meissners humanitet, jämnmod och pligttrogenhet till att vara stålsatt mot de obehag, som en verklig musiker måste vara underkastad i en rökig och bullersam kafélokal, där han ofta fått dela äran med och i publikens gunst öfverflyglas af varietékoryféer. Under senaste år, då stora salongen i Berns' etablissement varit varietélokal, har emellertid herr Meissner med sin orkester haft den mindre salongen till sin disposition. Om sommaren rör sig herr Meissner i fria luften på parkestraden och tager sig vanligen en månads välbehöflig rekreation med resa till utlandet, äfven afsedd att därunder vinna nyheter till riktande af sin repertoar.

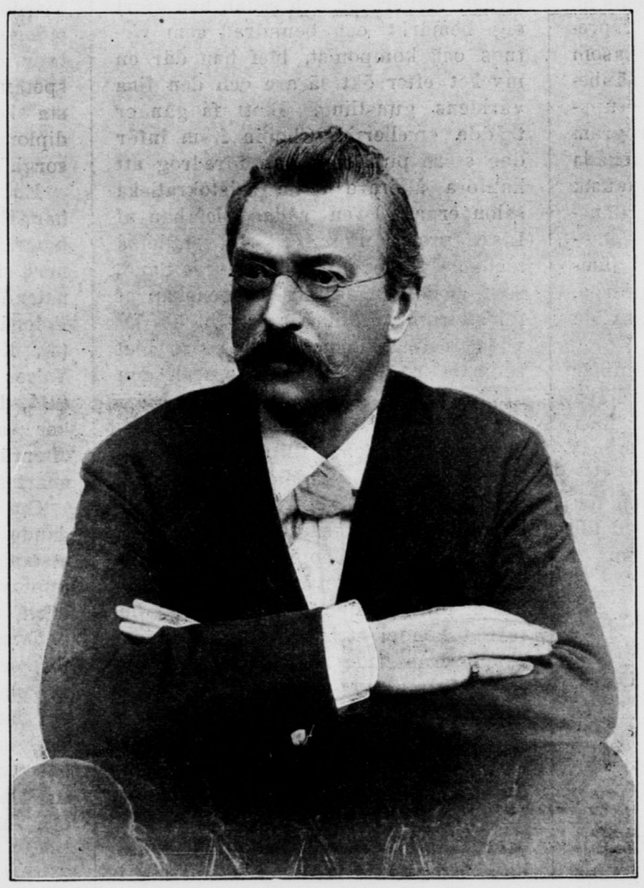

August Meissner.

August Meissner, som äfven äger förnamnen Hermann Ernst Bernhard, är född d. 6 mars 1833 i Grabow (Mecklenburg-Schwerin). Han studerade 1847—54 vid musikskolan i Rostock, egnande sig hufvudsakligen åt violoncellspelet, hvari han sedan utvecklade sig under ledning af de utmärkta violoncellvirtuoserna Grützmacher i Leipzig och Kummer i Dresden. Härefter var Meissner anställd som

violoncellist i Königsberg, Göteborg (1855), London (vid Crystal Palace och Drurylane) samt vid Svenska teatern i Helsingfors (1860), där han äfven under fem år, från 1863, förestod kapellmästareplatsen. Härifrån äger han flera intressanta och angenäma minnen, förvärfvade i umgänget och bekantskapen med en Pacius, Runeberg, Topelius m. fl. I egenskap af violoncellist har han också minnen af deltagande i kammarmusik med Joachim, Ole Bull, syskonen Neruda, Vieuxtemps, Laub, pianisterna Alex. Dreyschock, Door, Kullak m. fl. Men violoncellisten August Meissner har icke blott gjort sig känd som skicklig ensemblespelare utan äfven med erkänd framgång uppträdt som solist å sitt instrument. Han har därjämte framträdt med vokal- och instrumentalkompositioner.

År 1868 flyttade Meissner till Stockholm och tog anställning som violoncellist vid Josephson-Ahlgrenssons italienska opera å Mindre teatern. Året därpå tillträdde han kapellmästareplatsen i Berns' salong. Meissner, som redan i Helsingfors dirigerat en mängd symfonikonserter, anordnade 1872 med sin orkester i Berns' salong å söndagsmiddagarne »populära symfonikonserter», hvilka fortgingo till 1878. På dessa sammanlagdt 62 matinéer fick vår musikaliska publik göra bekantskap med en mängd moderna och här förut okända orkesterverk af Liszt, Wagner, Volkmann, Rubinstein, Lachner, Berlioz, Massenet, Saint-Saëns m. fl.; äfven inhemska tonsättare representerades å dessa matinéer likasom den klassiska musiken, och allmänheten kände en stor saknad när de upphörde. Om äfven de konsertprogram hr Meissner nu uppställer innehålla åtskilliga saker af värde jämte musik af lättare genre såsom marscher, dansmusik, potpourrier etc., så kunna konserterna med kafélif ej ställas i jämförelse med de nämnda matinéerna. Konsertpublik och kafépublik äro skilda saker.

Violoncellstråken har nu i decennier trängts undan af taktpinnen, hvilken hr Meissner ännu synes föra med samma vigör som förut. Ett annat jubileum kan August Meissner fira nästa år, ty år 1875 blef han för sina musikaliska förtjänster invald till ledamot af Musikaliska akademien.

På Frédéric Chopins 50-åriga dödsdag.

I hela den civiliserade världen har nyligen minnet af Frédéric Chopin återupplifvats med anledning af att d. 17 sistlidne oktober 50 år förflutit sedan den store tonskalden gick ur tiden.

Med rätta firas också minnet af denne tonkonstnär, som skänkt samtid och eftervärld så rika skatter af den skönaste tonpoesi, och hvilken såsom utöfvande konstnär intog ett så framstående rum, med sitt fulländade, själfulla spel hänförande alla som hade lyckan att få höra honom, särskildt då han vid pianot gaf uttryck åt sin rika fantasi, sin glödande känsla. I hans nobla, finkänsliga natur var melankolien ett hufvuddrag, alstrad så väl af känsla för hans olyckliga polska fäderneslands öde som af hans bräckliga hälsa. Långvarig blef också ej hans lifstid.

Frédéric François Chopin föddes d. 1 mars 1809 i Zelazowa Vola vid Varschau, son af en invandrad fransman, Nicolaus Chopin från Nancy, och en dotter af Polen, Justine Kryzanowska. Redan vid nio års ålder spelade han offentligt och betraktades som ett under af musikalisk begåfning. Hans lärare var en böhmare Zwyny och sedan Joseph Elsner, direktör för musikskolan i Varschau. År 1828 reste han med understöd af furst Radziwill öfver Wien och München, där han gaf konserter, till Paris med en stor del redan färdiga kompositioner, däribland de två pianokonserterna. Variationerna öfver »Là ci darem la mano» ur Mozarts »Don Juan», op. 2, utkom först och väckte bl. a. Schumanns stora beundran. I Paris fann Chopin snart en krets af vänner, däribland Liszt, Berlioz, Heine, Balzac, Ernst, Meyerbeer, och sedan han gjort sig bemärkt och beundrad som virtuos och komponist, blef han där en mycket eftersökt lärare och den fina världens gunstling. Blott få gånger trädde emellertid Chopin fram inför den stora publiken; han föredrog att hänföra åhörare i de aristokratiska salongerna. I en sådan blef han af Liszt presenterad för den snillrika madame Dudevant, eller George Sand, som hon kallade sig i egenskap af författarinna. Allmänt bekant är det vänskapsförhållande, som sedan blef rådande mellan dem båda, och den lifliga passion denna märkvärdiga kvinna fattade för den romantiske konstnären. Med henne tillbragte han vintern 1838—39 på Majorca, där han trodde sig vinna bot för sitt bröstlidande, hvilket emellertid mer och mer förvärrades. Att Chopin så öfverlämnade sig åt inflytandet af George Sand säges ha förorsakats af ett olycksöde som träffat honom strax före deras bekantskap. Han hade nämligen vid en utflykt från Paris till Tyskland 1835 och 1836 förlofvat sig med en ung polska af bästa familj, Maria Wedzynska, men vid återkomsten till Paris efter han att hans fästmö brutit sitt ord och räckt sin hand åt en polsk magnat. Denna omständighet anses ha bidragit till att han kastat sig i armarne på George Sand. Det intima förhållandet emellan dem bröts 1847, såsom Chopins biograf, Mor. Karasowsky, uppgifver, på föranledning af henne, hvilken ledsnat vid den sensitive sjuklige musikern. I Chopins sjukdom tycktes en förbättring inträda om våren 1849 och han begaf sig då på en konserttur till England och Skotland. Efter återkomsten till Paris lades han snart ned på dödsbädden. En trogen väninna till honom, grefvinnan Delphine Potocka, skyndade från Nizza till Paris vid underrättelsen härom och var vid hans sida under hans sista stunder. På den döendes begäran sjöng hon för honom en italiensk hymn till madonnan. »Min Gud, hur skönt!» utropade sakta den med döden kämpande konstnären; »ännu en gång», tillade han, och grefvinnan uppfyllde hans bön med af tårar halfkväfd röst. I armarne på sin vän Gutman afled Chopin den 17 oktober.

Chopin är begrafven på kyrkogården Père Lachaise i Paris, enligt hans önskan mellan Bellinis och Cherubinis grafvar. En minnesvård af marmor med hans reliefporträtt af Ary Scheffers mästarhand smyckar hans sista hviloplats. Begrafningen ägde rum i Madeleinekyrkan d. 30 oktober, då vid tillfället af musik utfördes hans berömda sorgmarsch, instrumenterad af Reber, och Mozarts Requiem, hvilket han så högt älskade, samt vidare preludierna i H- och E moll, spelade på orgeln af Lefebure-Vely. Damerna Viardot och Castellan samt Lablache sjöngo solopartierna i Requiem, Meyerbeer och furst Czartoryski gingo i spetsen för sorgtåget. Paris förnämsta konstnärer och vetenskapsmän, diplomater och finansierer bevistade sorghögtiden.

En vacker gärd åt sin väns minne har Franz Liszt lämnat genom sin biografi öfver Chopin. Själf har han med sina verk — Konserter (2), Sonater (3), Ballader (4), Fantasier (2), Polonäser (12), Rondon (5), Scherzon (4), Nocturner (19), Mazurkor (51), Valser (15), Etuder (27), Preludier (25), Impromptus (4) m. fl. pianosaker samt polska sånger — lämnat eftervärlden ett minne af sig, som ej snart skall förblekna.

Om Chopin yttrar Heine, häntydande på hans franska och polska härstamning och hans tyska musikaliska uppfostran: »Han har tillägnat sig det bästa af hvad som utmärker de tre nationerna: Polen gaf honom sitt sinne för det chevalereska och sin historiska smärta, Frankrike skänkte honom sitt lätta behag, sin gratie, Tyskland sitt romantiska djup — men naturen gaf honom en fin, smärt och litet smäktande personlighet, ett ädelt hjärta och snillet.»

Om violinmusiken och dess mästare

af *Moritz v. Kaiserfeld.*

(Forts.)

Af Ph. Em. Bach, fader till den nyare instrumentalmusiken, har två vackra originella sonater utgifvits af Rieter-Biedermann i Leipzig; de äro alls icke föråldrade och ägna sig särdeles för musik i hemmet. I kronologisk följd komma nu Haydn och Mozart, men deras violinmusik är nu så allmänt bekant och högt värderad i hela den musikaliska världen, att vi här ej behöfva närmare betrakta densamma; en sak bör dock påpekas, nämligen att den tydliga ignoreringen af alla Mozarts violinkonserter ingalunda är berättigad. Den mest betydande, i A-dur, spelas endast någon gång af Joachim.* Af ännu friskare inspiration är dubbelkonserten för violin och altviol, som det oaktadt nästan aldrig spelas. Endast arroganta och enfaldiga personer kunna ringakta Mozart, såsom nu för tiden sker.

Jag har nu här endast flyktigt antydt hvilket rikt urval som står violinspelare till buds af musikaliska skatter från äldre tid. Såsom de gamla italienska och nederländska mästarne i bildande konst utmärkte sig genom sin oefterhärmliga kolorit, genom sina ädelt hållna linier, så genomströmmas våra musikaliska åldtmästares melodik af en framstående nobless och djup innerlighet. Förkärleken för det dystra moll är hos dem rådande, deras adagion äro genomdränkta med glödande känsla; klarheten i deras uttryckssätt så till form som innehåll är en borgen för oförgängligheten af deras verk.

Början och midten af vårt århundrade var icke en tid för renaissance utan för dekadans i violinmusiken. De resande virtuoserna med deras efemeriska repertoar af en musik, som endast tjänade att framhålla virtuositetens ytliga och tomma glans, behärskade världen. Namnen Alard, Bériot, Ernst, Ole Bull, Lipinski, Mayseder etc. tryckte stämpeln på denna tid. Dessa »morceaux de salon», dessa fantasier ur omtyckta operor, duetter för violin och piano af Herz, Kalkbrenner och Lafont, Ernsts larmoyanta, på tårkörtlarna verkande Elegie, flageolettbocksprången i »Karnavalen i Venedig», hvilka försatte publiken i den mest uppsluppna fastlagsyra, o. s. v.; detta var den berusande elixir, hvarmed virtuoserna höllo sig uppe — konsertsalen hade nedsjunkit till cirkus!

Anno 1839 på en konsert, som gafs af »musikvännernas sällskap» i Wien kunde det ännu förekomma, att man emellan första och andra satsen i Schuberts C-dur-symfoni lät en sångerska uppträda med bravurarian ur »Lucia di Lammermoor»! Beethovens gigantiska reformatoriska framträdande, som inträffade vid slutet af denna tidpunkt, utöfvade först senare sitt inflytande, ty smakens förfalskning var för allmän och för djupt rotfäst. Beethovens violinkonsert, som spelades offentligt första gången i Wien 1806 af Franz Clement (orkesterdirigent vid »Theatre an der Wien») hade allsingen framgång och utskreks för att vara ett alltför otacksamt och outförbart verk, så att mästaren fann rådligast skrifva om den till pianokonsert. Kritiken, för att nu välja ett annat exempel, i »Wiener allgemeine Musikzeitung» den tiden öfver första utförandet af Kreutzer-sonaten hör till det absurdaste som någonsin skrifvits. Medan det frivola Wien, staden, där Haydn och Mozart, senare Beethoven och Schubert lefde, varit kalladt att intaga första rummet i musikvärlden och spela en betydande rol i musikhistorien, hade Leipzig, den hedervärda kantorstaden vid Pleisse, länge varit härden för god musik, och med rätta kunde Schumann säga: »Det gifves ingen bättre plats i världen för en ung musiker än Leipzig.»

Paganini, som försatte hela världen i uppror, såsom ingen annan före och efter honom, hvars hufvud omslöts af en fantastisk sagogloria, var dock endast en virtuos, ehuruväl ett geni såsom sådan. Hans kompositioner äro extravaganta och endast anlagda på att visa hans fabelaktiga hexmästerier. Hans lott blef också densamma som andra virtuosers att uppträda som en meteor och åter försvinna utan att lämna några märkbara spår efter sig.

Virtuoser af ädelt slag voro Laub och Vieuxtemps, hvilka ofta ägnade sin eminenta förmåga åt den klassiska litteraturen, hvilket då hörde till undantagen. Laubs återgifvande af Beethoven-konserten likasom hans kvartettspel är oförgätligt för alla som fingo höra honom. Då jag i denna skiss ej fäster mig vid de speciella egenskaperna hos virtuoserna såsom instrumentalkonstnärer, utan hufvudsakligen vid deras förhållande till violinmusiken såsom komponister, så skall Vieuxtemps i detta hänseende bedömas. I sina fem konserter och många andra kompositioner visar Vieuxtemps det allvarliga sträfvandet att skrifva tekniskt glänsande och tacksamt för violinen, men tillika djupsinnigt. Hans pathos är dock ofta ihålig och öfverdrifven, hvarför hans verk börjar förblekna och försvinna vid horisonten.

(Forts.)

* En konsert af Mozart i Ess-dur har dock i dessa dagar spelats här af den utmärkte violinkonstnären Henri Marteau. Red.

Till erinring om Peter Tschaikowsky.

Då den ofvannämnde ryske tonsättarens stora sista symfoni här nyligen utförts, nämligen på senaste symfonikonserten å k. teatern, taga vi oss däraf anledning att meddela några minnen af komponisten, hvars biografi vid hans frånfälle för sex år sedan stod införd i Sv. Musiktidning, som strax därefter äfven meddelade en förteckning öfver hans kompositioner.

Peter Tschaikowsky (f. 25 april 1840, † 5 nov. 1893), har efterlämnat 10 operor, 2 baletter, 6 symfonier, 4 större symfoniska dikter, 4 suiter och flere tonmålningar jämte en mängd mindre verk, hvaribland mera allmänt bekanta pianosaker och sånger.

Den berömde tonsättarens lefnadsbana var ej mycket solbelyst, och det dröjde länge innan hans tonskapelser vunno behörigt erkännande. Hans opera »Onegin» mötte ej en gång »succès d'estime» vid första uppförandet i Petersburg. Då han hade att kämpa med ekonomiska bekymmer för sin existens, tog han plats som musikreferent vid en tidning i Moskva, en tjänst som han behöll i 4 år. Från 1879 gick det bättre för honom, och hans inkomster gingo sedan till 12,000 rubel om året. Han erhöll äfven från kejsarens kassa ett årligt hedersgage af 3,000 rubel. Likafullt var han ej sällan i penningknipa, emedan han ofta råkade ut för ovärdiga personer, som påkallade hans hjälp. Beträffande hans afundsmän och angripare följde Tschaikowsky alltid taktiken af obetingad tillbakadragenhet. Hans verks framgång förändrade i ingen mån hans blygsamhet och förnäma slutenhet. En nästan sjuklig skygghet var honom egen, alstrad genom mödor och missräkningar i hans ungdom likasom genom de egna öden, hans förnämsta tonskapelser varit underkastade. Vid bedömande af moderna komponister var Tschaikowsky ofta mycket sträng och ensidig. För honom tycktes ingen musiker stå högt, som icke ställde melodien i främsta rummet. De stora vokalkompositionerna af Bach kallade han, obegripligt nog, »klassiskt plågeri». Händel kunde han absolut icke tåla. Däremot var Mozart öfverguden i hans klassiska olymp. Märkvärdigt nog var icke en gång Chopin honom fullt sympatisk. Han tillerkände honom visserligen stor talang och fann särdeles hans nocturner icke utan behag, men i allmänhet var Chopins hela riktning och manér motbjudande för honom. Och likväl hade Tschaikowsky och Chopin mycket gemensamt: den ofta förekommande användningen af molltonarten, den oroliga rörligheten i mellanstämmorna, böjelsen för kro-

matik och den förhärskande melankolien. Schumanns skapelser gjorde däremot ett djupt intryck på den ryske komponisten.

Richard Wagners »Nibelungenring» som Tschaikowsky åhörde i Bayreuth 1876 behagade honom icke; först år 1886 uttalade han sig gynnsamt om en scen ur »Parsifal». Wagners teori beträffande operan kunde den ryske komponisten ej häller biträda.

Tschaikowsky träffade äfven tillsammans med Brahms, hvars karaktär gjorde bättre intryck på honom än hans kompositioner. Brahms visade sig enkel och ogenerad utan någon högdragenhet. Hans hufvud förekom honom såsom typen för en »riktig storryss». Tschaikowsky fann Brahms musik torr, kall, dimmig, alltid upphöjd, allvarlig och gedigen men utan melodisk uppfinning och skönhet. Dock prisar Tschaikowsky hans stora blygsamhet och människovänlighet. Den böhmiske komponisten Dvoràk hade med tårar i ögonen berättat hur deltagande och nobel Brahms visat sig mot honom, då han lärde känna Dvoràks kompositioner, hvilka ingen förläggare ville utgifva, ingen konstnär spela, och hvilket mäktigt stöd Brahms varit för den obemärkte och förbisedde konstbrodern.

Likaså berättar Tschaikowsky (i sina »musikaliska hågkomster och följetonger», öfvers. på tyska af H. Stümcke) att Rich. Wagner visat sig föga förekommande mot komponister, hvilka samtidigt med honom verkade, och att han särdeles bitande och elakt yttrat sig om Brahms skapelser. Då man en gång berättade om ett nytt, särdeles hjärtlöst utfall emot Brahms af Wagner, utropade den förstnämnde: »Min Gud, Wagner skrider ju triumferande fram på stora vägen! Hvarigenom kan då jag vara honom till hinder eller förargelse, när jag helt stilla går min egen lilla väg, och hvarför kan han ej lämna mig i fred, då jag visst aldrig kommer att korsa hans bana?»

Reinecke berättade för den ryske komponisten om Schumann, att denne var alldeles oförmögen att dirigera; han ägde föga utvecklad rytmisk känsla ehuru han just i afseende på rytmen var ganska uppfinningsrik. Till och med klangen hos de särskilda instrumenten hade han svårt att riktigt åtskilja.

En komponist, som Tschaikowsky satte mycket högt, var Grieg. Då den norske tonsättaren i dessa dagar, hitväntas att på k. teatern dirigera några af sina egna kompositioner, kan det ha sitt särskilda intresse för oss att erfara huru hans ryske konstbroder bedömt honom. Så yttrar sig Tschaikowsky i sina memoarer om Grieg sålunda.

»Jag tror att jag icke misstar mig när jag säger att lika litet som Brahms, kanske oförtjänt, är omtyck ibland ryska musiker och den ryska publiken, i lika hög grad har Grieg med ens och för alltid tillvunnit sig alla ryska hjärtan. Hans musik, genomträngd af en bedårande melankoli, återger den norska naturens skönhet ömsom storslagen och öfvervåldigande, ömsom arm och grå, men som alltid utöfvar samma underbara tjusning på nordbons sinne. I hans musik är något som vi känna igen och som finner en varm genklang i våra hjärtan. När man hör Grieg är man instinktlikt medveten om att här är det en djup, poetisk natur som obetvingligt känt sig manad att tolka i toner sina känslor och stämningar. Det är icke ett ängsligt subordinerande under teorier och principer eller en fana som man kommit att bära till följd af den ena eller den andra tillfälliga omständigheten. Tonsättaren har där gifvit vika endast för trycket af sin egen sanna och lefvande konstnärskänsla. Vi böra icke hos den ryktbare norrmannen envist leta efter en fulländad form och en tadelfri bearbetning af hans temata, men i stället — hvilken omedelbarhet och rikedom på musikalisk skaparеförmåga! I hans sångbara melodier hvilken värme och passion! Hvilket sprudlande lif i hans harmonier och hvilken bedårande originalitet i hans kvicka, pikanta modulationer och rytmer, likasom i allt det öfriga. Allt är intresseväckande, nytt och omedelbart! Om man till dessa sällsynta egenskaper lägger en fullkomlig osökthet, fjärran ifrån alla pretentioner att vara ny och ovanlig, (och många samtida kompositörer, däribland äfven de ryska, lida af en sjuklig äflan att öppna nya vägar utan att de ha några naturliga anlag därför) så är det icke underligt att Grieg är populär och att man öfverallt både i Tyskland, Skandinavien, Paris, London, Moskva, finner hans namn på alla konsertprogram.»

Musikpressen.

På Max Leichssenrings förlag, Hamburg, har utkommit:

för piano 2 händer:

IKA PEYRON: *Suite* in vier Sätzen (D-moll) Pr. M. 3;

för en röst med piano:

IKA PEYRON: *Drei Lieder* n:o 1 Ich spräche (c—f), n:o 2 Das erste Lied (c—f), n:o 3 Wohl weiss ich einen Kranz zu winden (e—fiss). Compl. Pr. M: 1,50.

Den ofvannämnda suitens fyra satser utgöras af Andante con variazioni, Scherzo, Marcia och Rondo. De två första sångerna äro skrifna till texter af Alex. Petöfi och Viktor Blüthgen, den tredjes text är tagen ur Lieder des Mirza Schaffy af Bodenstedt. Dessa sånger hafva endast tysk text och synas därför främst beräknade för tysk publik. Den bekanta svenska tonsättarinnan, som förut framträdt endast under förnamnet Ika, har å dessa arbeten utsatt hela sitt namn. Att fru Peyron fått en tysk förläggare är ju alltid hedrande för henne och vittnande om förmåga af mera betydenhet, än som ådagalades genom hennes första små kompositionsförsök från längre tid tillbaka, ehuru äfven dessa visade en tydlig begåfning för tonsättning. De här ofvan nämnda kompositionerna innehålla goda idéer och vacker musik i lätt tillgänglig form. Suitens särskilda delar äro hvar för sig underhållande, främst, såsom oss synes, början däraf, de väl skrifna variationerna. De vackra textorden i sångerna ha erhållit en lika uttrycksfull som vacker melodisk tolkning på ett okonstladt tonspråk utan affektation med sökta harmoniska effekter men också utan banalitet. Ackompanjemanget till dem är vårdadt och verkningsfullt, tillräckligt fylligt och rikt utan svårigheter för den utförande.

Gertrud Elisabeth Mara.

Ett märkligt konstnärslif.

Kurfursten af Sachsen och hans familj hade ännu icke öfvergifvit den gamla seden att under Leipziger-messan besöka denna stad. Då konserter hörde till de högtidligheter hvarmed staden sökte underhålla sina höga gäster, så var äfven Gertrud känd och efter förtjänst utmärkt af dem. Det införda sparsamhetssystem, som blifvit af högsta nödvändighet för det furstliga huset såväl som för hela landet, hade ock betydligen inskränkt alla konstinstitut från den lysande polska tiden, särdeles teatern och allra mest den kostbara italienska operan; Hasse själf och hans på den tiden världsberömda Faustina hade dragit sig tillbaka till Venedig; hofvet lefde i största stillhet, och de som sett det i dess forna glada glans, funno det nu vara ödsligt. Denna känsla delades ock (och kanske mest) af enkekurfurstinnan Maria Antonia, som ej blott utgjort medelpunkten för de forna festerna, utan ock var en nitisk vän af de konster, som förskönat dem; själf ägde hon både i tonkonst och målning en betydande skicklighet. Denna furstinna sökte nu att bland utmärktare konstnärer åtminstone bibehålla eller vinna dem, som ville bekväma sig efter nuvarande förhållanden. Nu saknades vid operan isynnerhet en god primadonna; Maria Antonia tänkte på Ger-

trud och lät kalla henne till Dresden för att försöka sig uti första partiet i en opera af Hasse. Gertrud var på den tiden 21 år gammal, hade aldrig beträdt någon scen, aldrig hos sig utbildat något som gäller på denna, och till och med i hög grad vårdslösat sin hållning och sina rörelser, så att hon, efter Hillers uttryck, hvarken kunde gå eller stå. »Det där måtte bli bra»! sade gubben Hiller. »Allting måste försökas», mente Gertrud. Hon afreste, kom till Dresden och presenterades för furstinnan, som genast märkte hvad som felades. Hon förbarmade sig öfver henne, lät inöfva och rätta henne, så mycket den korta tiden tillät — hvilket visserligen icke var mycket — och tillät henne till och med att i de furstliga rummen och i hennes närvaro probera hufvudscenerna. Gertrud uppträdde nu och återvände rikt belönad till Leipzig. Hennes vänner mottogo henne fulla af väntan: »Nå hur gick det i Dresden?»

»Ack, hvad vet jag!» svarade Gertrud.

»Du måtte väl gjort lycka?»

»Nog säga de så. De ha jämkat och skrufvat på mig, sedan klädde de ut mig som en marknadsdocka, och slutligen sköto de fram mig. Då ställde jag mig dit och sjöng. Jag har väl sett ut som en marknadsdocka, när jag skulle föreställa drottning Semiramis!»

»Men man hade ju lärt dig hvad du skulle göra och huru du skulle föra dig?»

»Nog gjorde de det! jag visste också alltid hur det hade bort vara, så snart jag gått ut.»

Gertruds rykte började nu utbreda sig vidare. Äfven konung Fredrik den andre hörde talas om henne. Denne store monark började efter sjuåriga kriget, sedan han bortlagt flöjten, blifva likgiltigare mot musiken. Då han fordom i denna konst funnit sin käraste underhållning och den nu uppkomna tomheten lämnades ouppfylld, så inträdde hos honom oftare vissa stunder af misslynthet, som för hans omgifning medförde månget obehag. För att motverka detta, sökte man hos honom återväcka det forna konstsinnet. Gertruds sång ansågs vara det bästa medlet härtill; man omtalade henne för konungen och sökte förmå honom till att engagera henne. Men konung Fredrik föraktade de tyska sångarne likasom de tyska skalderna, oaktadt han lika litet hade hört de förra som läst de senare; ja, han liknade de förstnämnda vid sin lifhäst, då den gnäggade. Han förkastade förslaget. Slutligen förmåddes han likväl till att en gång höra Gertrud, och sålunda kallades hon till Berlin. Hon anlände och afhemtades efter några dagar till Potsdam, för att låta höra sig i en af dessa berömda kammarkonserter hos konungen, hvarvid han fordom själf medverkat med sin flöjt.

Gertrud infördes i konsertsalen och placerades vid den lilla sångpulpeten bredvid flygeln. Midt emot henne satt konungen hopkrupen, och fästade det genomträngande falkögat på henne; hon stod där lugn. Hon vågade ej nalkas honom; men då han fortfarande höll blicken fästad på henne, förde henne konsertmästaren Franz Benda, som kände hans sätt, något närmare. »Vill hon sjunga något för mig?» sade konungen i sin torra ihåliga ton. »Om ers Majestät befaller.» — »Nå, sjung då.» — Gertrud, som var säker på sin sak, sjöng utan fruktan. På inrådan af några vid saken intresserade personer hade hon valt en stor aria af Graun, som varit konungens älskling. Han kände arian och lyssnade uppmärksamt. Sedan hon slutat, sade han vänligare: »hon har gjort sin sak bra. Kan hon också sjunga efter noter?» Han menade, från bladet, a prima vista; så förstod Gertrud det äfven och svarade tryggt: ja. Därpå framtog konungen själf en af Gauns svåraste bravurarier, som ej kunde vara känd af sångerskan. Han uppslog partituret och sade: »den arian är bra. Det där (härvid visade han på några långa konstiga rulader) — det där är bara dumheter, men när det sjunges väl, så låter det ändå bra. Där, sjung nu!» — han gaf henne noterna, stämmorna uppställdes, ritornellen började. Gertrud sjöng, och som hon sedan sade, åtminstone utan fel. Sedan hon slutat, sade konungen: »ja, hon kan sjunga.» Därpå efterfrågade han med några ord hennes förhållanden, hvarpå Gertrud gaf enkla och otvungna svar, och nu förafskedade han henne.

Gertrud kallades nu ofta till Potsdam för att sjunga för konungen. Därefter anmodades hon att träda i hans tjänst, och då hon med glädje ingick härpå, erhöll hon ett årligt gage af 3000 thaler på lifstid. Hon förbehöll sig en resa till Italien för att fullända sin utbildning; men konung Fredrik sade: hon skall bli här; där lär hon ingenting mera.

Nu var hennes existens betryggad; hennes ställning hedrande, ej besvärlig och, efter den tidens förhållanden, ganska fördelaktig. I sin konst fann hon glädje och sysselsättning, i det hon uppträdde vid sidan af de stora sångarne Concialini och Porporino, och sökte uppnå dem uti adagiot, som ännu hittills ej hade blifvit hennes starka sida; den store konungen utmärkte henne fortfarande, publiken hyllade henne och efter någon tid fördubblades hennes gage. Sålunda skulle hon hafva fört ett lyckligt lif, om ej kärleken hade spelat henne ett streck, som beredde hennes ofärd. Uti sin nuvarande fördelaktiga ställning blef hon föremålet för mångas spekulationer, som genom henne ville göra sin lycka; kort och likgiltigt tillbakavisade hon hvarje anbud, till dess en herr Mara, som tillhörde prins Heinrichs privatkapell, närmade sig henne i lika afsikt; nu var hon på en gång liksom förvandlad och förtrollad.

Mara var icke äldre än Gertrud: en vacker karl och utmärkt violoncellist, men för öfrigt en dålig människa, öfvermodig, slösaktig och utsväfvande. Slug och erfaren som han var, märkte han snart det intryck han gjort på Gertrud och förstod att helt och hållet fängsla hennes eljes starka själ. Förhållandet blef ej obemärkt, afsikten var omisskännelig; man varnade Gertrud, hon aktade ej därpå; man underrättade henne om Maras lefnadssätt, hon trodde det icke; man gaf henne ovedersägliga bevis: »han blir nog bättre», svarade hon. Till och med konung Fredrik, som kände Mara och ville henne väl, lät varna henne, men förgäfves. År 1773 anhöll hon hos konungen att få gifta sig med Mara. Konung Fredrik upptog ansökningen med stor ovilja. »Säg henne», befallde han Benda, »att hon må göra med karlen hvad hon vill, bara inte gifta sig med honom». Men just därom var Mara angelägen; ansökningen förnyades. Konungen, som eljes afgjorde allting fermt, fördröjde utslaget af välvilja för Gertrud; ansökningen förnyades för tredje gången och beviljades nu; Gertrud blef Maras maka.

Nu gick allt så illa som möjligt, såsom en hvar, utom hon själf, hade förutsett. Mara hade nu pengar fullt opp och öfverlämnade sig ohejdadt åt sina lastfulla lefnadsvanor. Hans makas anseende höll honom uppe, och sålunda trotsade och förolämpade han alla som kommo i beröring med honom och indrog sin maka med i sina stridigheter. (Forts.)

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Okt. 18, 26 Stenhammar: *Tirfing.* — 19 Adam: *Konung för en dag.* — 20 Thomas: *Mignon* (Mignon, Philine: frökn. Thulin, Karlsohn; Lothario: hr Mandahl, fortf. deb.) — 21, 25, 29 Wagner: *Tannhäuser* (Elisabeth, Venus: frök. Nordin, fru Lindberg; Tannhäuser: hr Bratbost, Wolfram: hrr Forsell och Lundqvist). — 22 Donizetti: *Leonora.* — 23 Hallén: *Valdemarsskatten* (Ava: frök. Thulin, Valdemar: hr Lejdström). — 24 Gluck: *Orfevs;* Mascagni: *På Sicilien.* — 28 Mozart: *Figaros bröllop.* — 30 Wagner: *Den flygande holländaren.*

Vasa-teatern. Okt. 17—29 Millöcker: *Tiggarstudenten.* (Bronislawa: frök. Rosengren, 1:a debut.). — 22, 29 *Vermländingarne* (billighetsmatiné).

Musikaliska akademien. Okt. 24, 27, 29 Henri Marteau-konserter med biträde af pianisten Gabriel Grovlez. Ackompagnatör: hr J. G. Jacobsson.

På kgl. teatern har Stenhammars opera »Tirfing» återupptagits med några förkortningar, hvaribland strykningen af bardens parti är märkligast. I »Tannhäuser» har hr Forsell framträdt såsom Wolfram, förut alltid representerd af hr Lundqvist. Till röst och figur framstod hr Forsell fördelaktigt i rolen, som likväl återgifves af företrädaren med mera känsla och innerlighet.

På Vasateatern kommer »Tiggarstudenten», som allt jämt gifvit goda hus, att nu aflösas af Offenbachs »Orfeus i underjorden». Under sista tiden har en fröken Rosengren debuterat i den förstnämnda operetten såsom Bronislawa. Rösten är ej stor, snarare tunn och litet skarp i höjden, men ett behagligt utseende och lifligt spel synes göra debutanten lämplig för operettscenen.

De tre Marteaukonserterna i Musikaliska akademien ha gifvits för fulltalig publik. Å andra konserten fick man till och med se åhörare på estraden. Hr Marteau visade sig i sitt spel lika fängslande som förr och tycks dessutom ha vunnit i tonens storhet. Första konserten hade tyskt program. Konstnären lät då höra sig i en sonat af Händel (4:e i D-dur) med bl. a. ett härligt larghetto, vidare i en intagande konsert (Ess-dur) af Mozart och Schumanns 1:a sonat (op. 105 A moll), biträdd vid flygeln af den honom medföljande unge franske pianisten Grovlez, som berömvärdt skötte pianopartiet. Bachs präktiga och svåra Chaconne utfördes då äfven af hr Marteau med en öfverlägsenhet, som knappt kan öfverträffas. Hr Grovlez ådaglade stor teknisk färdighet i sitt solospel men lyckades bättre denna afton med Brahms G-moll-rapsodi än med Beethovens sonat op. 31 N:o 2, som återgafs med något nyckfullt tempo och mindre klarhet. Andra konserten hade skandinaviskt program, börjande med Sjögrens bekanta 2:a sonat i E-moll och slutande med Griegs 3:e i C-moll, utförda af hrr Marteau och Grovlez. Hr Marteau spelade dessutom »Quatre Morceaux af Chr. Sinding (op. 43), tillägnade honom, samt af K. Valentin: Adagio (honom tillägnadt), Sjögren: Fantasistycke (op. 27 N:o 2) och T. Aulin: Cavatina samt Mazurek. Hr Grovlez spelade med hr J. G. Jacobsson (som på alla konserterna biträdde som hr Marteaus ackompagnatör) Variationer (Ess-moll) för två flyglar af Chr. Sinding, intressanta nog men mycket långdragna, och utförde dessutom tre mindre stycken (»An den Frühling», »Vöglein» och »Schmetterling») af Grieg. Denna konsert bevistades af konungen, prins Eugen och hertiginnan af Vestergötland.

För sista konserten med franskt program hinna vi ej nu redogöra.

Musiknotiser.

Från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Fr. Berwalds opera »Estrella di Soria» repeteras flitigt för att snart gå öfver scenen. För öfrigt inöfvas »Mästarsångarne», »Josef i Egypten» och »Nürnbergerdockan».

Griegkonserterna å k. teatern äga rum d. 4 och 7 november under medverkan af Filharmoniska sällskapet, fru Dagmar Möller och fröken Anna Zetterberg, (deklamation).

Arvid Ödmann, vår högt värderade operatenor, ingick den 18 okt. i sitt 50:de år. Född år 1850 har han sedan sitt 23 år med kortare afbrott tillhört vår främsta lyriska scen. De sympatier, med hvilka hr Ödmann så allmänt och i så hög grad omfattas, fingo sitt uttryck på storartadt sätt vid hans 25-årsjubileum som operasångare förra året och hvarom vi då yttrade oss.

Vid Musikaliska akademiens senaste sammankomst förordnades hr A. Bergenson att under hofkapellmästaren Nordqvists tjänstledighet bestrida befattningen vid konservatoriet såsom lärare i harmoni intill d. 1 sept. 1900. Vidare anmäldes, att kompositören Salomans sterbhus skänkt akademien en större samling autografer och porträtt.

Harald Bauer, den ansedde pianovirtuosen, som konserterade här i slutet af förra året, då Sv. Musiktidning meddelade hans porträtt och biografi, har återkommit hit och ger konsert d. 1 nov. i Musikaliska akademien.

Filharmoniska sällskapet, hvars verksamhet under detta musikår fortgår med hr Wilhelm Stenhammar som dirigent, kommer att under säsongen gifva tre abonnemangkonserter. Den första af dessa hålles tisdagen d. 14 nov., och därvid gifves en repris af F. Liszts i våras med sådant intresse mottagna oratorium »Legenden om den heliga Elisabeth», denna gång i lämpligen förkortadt skick. Andra konserten (i förra hälften af febr. 1900) upptages af ett hittills icke framfördt svenskt originalverk, P. U. Stenhammars oratorium »David och Saul» (till 25 års-minnet af tonsättarens död) samt A. Bruckners storslagna »Te Deum». Vid tredje konserten, som hålles i midten af april, skall utföras J. Brahms' »Ein deutsches Requiem», som tidigare af sällskapet introducerats, men icke gifvits här sedan våren 1891. Det påtänkta återupptagandet af César Francks »Les Béatitudes» uppskjutes till följande år.

Abonnemang å alla tre konserterna till 10 kr., eller alternativt å de två senare till 6 kr., kan tecknas i Abr. Lundquists hofmusikhandel samt vid sällskapets repetitioner måndagsaftnar i Musikaliska akademien.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande, har utsändt ett nytt häfte »Texter till musik för manskvartetter», innehållande 18 dikter af Fr. Hedberg, Nyblom, Fallström, Heidenstam och K. Ansenius, Enligt sällskapets tillkännagifvande (se Svensk Musiktidning n:o 13 och 14) skola täflingskompositionerna vara inlämnade före nästa 1 december i Abr. Lundquists musikhandel. Prisen äro kronor 400 (1:a, för större komposition) 100 (2:a, som äfven kan delas) och 50 (3:e).

Svensk musik i Köpenhamn. Hr J. A. Häggs symfoni uppfördes för första gången, enligt telegram till Göteborgs-Posten, vid filharmoniska konserten den 21 oktober i Köpenhamn under ledning af prof. V. Bendix. Symfonien fick ett förträffligt utförande och den anslående musiken mottogs med lifligt bifall af publiken.

Tonsättarinnan Lagos »Stabat mater», som utgifvits på Gounin-Ghidones förlag i Paris, omnämnes med mycket beröm i musiktidningen »Romania musicala» i Bucharest. Tidningens kritiker finner detta verk mycket märkligt, vittnande om »melodisk ingifvelse, förenad med verklig religiös känsla». »Den instrumentala delen, af huru stor vikt den än är», (verket är komponeradt för orgel- eller orkesterackompagnement) säges vidare, »underordnar den sig dock för den vokala, som är utförd med mycken kompetens och estetisk smak.» Till slut önskar han att Lago må rikta musiklitteraturen med flera sådana verk. Hos Simrock i Berlin har utkommit en Suite för violin och piano (op. 62) af tonsättarinnan.

Teater- och musikklubbens allmänna ordinarie höstsammanträde ägde rum d. 22 okt. å Grand Restaurant National, hvarvid års- och revisionsberättelserna föredrogos och beviljades styrelsen full ansvarsfrihet. Bland annat beslöts, att klubbens soaréer under säsongen skola gifvas offentligt. Sammanträdet, som var rätt talrikt besökt, varade ett par timmar.

Anna Pettersson-Norrie gaf d. 17 okt. konsert i Helsingfors för fullt hus under lifligaste bifall och rik blomsterhyllning.

Göteborg. Stora teatern uppförde d. 27 okt. »Rochus Pumpernickel», den gamla farsen med text och musik af Stegmayer, i Stockholm först uppförd 1819. Teatern har för öfrigt haft dramatisk repertoar. Den 16 okt. gafs här konsert af violinisten Carl Bredberg, biträdd af fru Signe

Geijer och frök. Gurli Lagerwall samt pianisten Harald Hedelin. Hr Bredberg utförde vid detta tillfälle Beethovens konsert, Ciaconna af Bach och Saint-Saëns' »Introduction, Rondo & Capriccio.» Sånger af Körling, Gösta Geijer och Nyblom stodo äfven på programmet. Hrr Bredberg och Hedelin gåfvo sin 3:e sonatsoaré d. 28 okt. Den 22 okt. gafs matiné af den 6-årige violinisten Karl Brückner, hvilken, som bekant, har sitt hem i Göteborg. Den unge konsertgifvaren spelade en violinkonsert af Seitz, lämplig för hans förmåga, och till sist tre egna kompositioner, Serenad, Gavott och Vals.

Från våra grannland.

Kristiania okt. 14—27. Nationalteatern har under oktober månads sista hälft af pjeser med musik gifvit »Hellig tre kongers aften» och »Sigurd Jorsalfar». D. 15 okt. gafs af teaterns kapell en symfonikonsert med följande program: 1. Beethoven: Leonora-uvertyr n:o 3; 2. Svendsen: Rapsodi n:o 3; 3. Svendsen: Islandsk melodi och »I fjol gjætte gjeitinn» (för stråkorkester); 4. Tschaikowsky: Marche miniature (för flöjter, oboer, klarinetter och violiner) samt Capriccio italien (för stor orkester).

Eldoradoteatern har under denna tid haft på sin repertoar »Värmländingarne», »Preciosa», »Konstberiderskan» och »Lille hertigen».

Konserter ha gifvits af fru Oselio Björnson i förening med organisten Cappelen (2 kyrkokonserter), af sångerskan Olivia Dahl, biträdd af fru Ag. Gröndahl, frk. Missa Trap-Jensen (sång) och pianisten Knutzen, vidare af Harald Bauer och af Sigurd Lie. Den sistnämnde, som biträddes af pianisten frk. Jakobine Madsen, sångaren hr Nils Buch och nationalteaterns orkester, bjöd uteslutande på sina egna kompositioner, nämligen: »Symfonisk marsch och Orientalisk suite i två satser för stor orkester, »Erling Skjalgsson» för manskör, baritonsolo och stor orkester samt Romanser med piano och Manskörer (»Firkanten», »Per Spillemand»).

Helsingfors okt. 13—26. Musiknöjena här denna tid ha endast utgjorts af konserter. D. 19 okt. gaf Filharmoniska sällskapet sin 1:a symfonikonsert för säsongen med följande program: 1. Goldmark: Förspel till operan »Die Kriegsgefangene», 2. Spohr: Konsert n:o 8, »Gesangscene» (frk. Sigrid Lindberg), 3. Beethovens symfoni n:o 8, F dur. — Fru Anna Pettersson-Norrie har d. 17 och 21 okt. gifvit »visaftnar» i Brandkårshusets lokal med stort bifall. En annan svensk sångerska, grefvinnan Ebeth Mörner konserterade d. 22. okt. Hennes program upptog endast svenska sånger af H. Sedström, Peterson-Berger, Aug. Söderman, Lennart Lundberg och Emil Sjögren. En »Lieder-Abend» har gifvits af fru Ida Ekman. Vid en af de populära konserterna i Societetshuset under dir. Kajanus' ledning har frk. Sigrid Lindberg medverkat.

Den finska tonkonsten har lidit en stor förlust genom Ernst Mielcks frånfälle, hvilken afled d. 21 okt., 22 år gammal efter längre sjuklighet. Född i Viborg fick han i det förmögna konstälskande hemmet tidigt ägna sig åt musik och gjorde sig vid helt unga år bemärkt som pianist. Han framträdde för fyra år sedan med sin första orkesterkomposition, en »Macbeth»-uvertyr, som väckte stor uppmärksamhet, och studerade sedan komposition i Tyskland för Max Bruch. Bland hans kompositioner nämnas en stråkkvartett, stråkkvintett, symfoni, dramatisk uvertyr, violinkonsert, pianokonsert, »Altdeutsches Weihnachtsfest» för manskör och orkester, sånger och pianostycken, alla, säges det, präglade af varm ingifvelse och betydande formtalang.

Köpenhamn okt. 14—27. Kgl. teaterns repertoar af pjeser med musik har denna tid upptagit »En midsommarnattsdröm», »Middelalderig», »Elvehöj», Bartholdys »Dyveke» och »Kongsemnerne» af Ibsen med musik af P. Heise samt baletten »Et Folksagn». D. 21 okt. gafs 1:a Filharmoniska konserten under prof. V. Bendicks ledning med biträde af pianovirtuosen Leonard Borwick. Programmet upptog uvertyren till »Barberaren i Bagdad» af P. Cornelius, pianokonsert af Schumann, Adagio ur E-dursymfoni af A. Bruckner samt symfoni af Jak. Ad. Hägg. Bruckners adagio, som var mycket långt, utmärkte sig mest i tekniskt hänseende, säger kritiken. Häggs symfoni, komponerad år 1871, sista året han studerade för Gade, sluter sig mycket till dennes stil. Symfoniens sista afdelningar, scherzo och final, säges vara de bästa i verket. D. 25 okt. gafs konsert af Leonard Borwick; för öfrigt har konserterats af sångerskan Paula Buck och konsertsångaren Holger Birkeröd.

Från andra land.

Paris. På Stora operan kommer innan kort Berlioz' opera »La prise de Troie» att uppföras. Trähästen, som blef så ödesdiger för de arma trojanerna och äfven spelar en rol i operan, har kostat mycket arbete och bygges i en särskild atelier. Den är noggrannt konstruerad enligt »Iliaden» och har en längd af icke mindre än fem meter samt en höjd af sju meter från framhofvarne till öronen, så att den kan rymma en ansenlig mängd grekiska krigare.

På Opèra Comique instuderas Humperdincks »Hans och Greta». Direktör Albert Carré lär ha för afsikt att ett par gånger i månaden gifva matinéer på teatern, hvarvid äldre och mer eller mindre tillbakasatta operor komma att uppföras.

London. På en af de s. k. »promenadkonserterna» i Queens Hall har gifvits en symfoni af Michael Haydn, en yngre broder till den berömde Joseph. Symfonien gjorde ett matt intryck.

En ung violoncellist, ännu i gossåren, Paul Bazelaire, har på en af dessa konserter väckt mycken uppmärksamhet för sin stora talang.

Adelina Patti-Cederströms föresats att i vinter endast uppträda å sin privatscen beklagas lifligt i England. Hon har äfven afslagit ett anbud att denna vinter företaga en turné i Amerika. Emellertid lär det vara möjligt, att den berömda sångerskan begifver sig till Amerika i oktober nästa år under ledning af impressarien Arronson för att där företaga en afskedsturné.

Rom. Teresina Tua, numera grefvinnan Della Valetta, lät höra sig d. 11 okt. i Rom på en soaré till ära för orientalistkongressen. Den forna hänförande »violinelfvan» lär numera endast spela för välgörande ändamål och vid högtidliga tillfällen, såsom det nu ifrågavarande.

Giuseppi Verdi mottog på sin födelsedag den 10 oktober en mängd lyckönskningar och presenter från hela Italien. Likväl har han ej mottagit Annunziata-orden, som regeringen velat förläna honom. Verdi förklarade nämligen för ministern för de sköna konsterna, att han icke ville det för hans skull undantag skulle göras i det sekelgamla bruket att endast åt prinsar, fältherrar och statsmän förläna Italiens förnämsta orden.

Dödsfall.

Mielk, Ernst, finsk lofvande komponist, har nyligen aflidit i Locarno i Schweiz, 21 år gammal.

Stern, Margarethe, utmärkt pianist, f. 25 nov. 1857 i Dresden, † därst. 4 okt. Dotter af fagottisten Herr vid hofoperan i Dresden utbildade hon sig först hemma och sedan för Liszt i Weimar och gifte sig 1881 med författaren Adolf Stern. Som pianovirtuos har hon gjort vidsträckta konsertresor i Tyskland, England, Schweiz, Ryssland och Skandinavien. Här i Stockholm konserterade fru Stern 1894 (då Sv. Musiktidning innehöll konstnärinnans porträtt och biografi.)

Svensk Musiktidnings musikbilaga

1899

till helårsprenumeranter utgöres af

MUSIKALBUM

XII

10 sidor, innehållande

för piano 2 händer:

Wilh. Stenhammar: Ur musikdramat »*Gildet på Solhaug*». 2:a aktens introduktion (införd med benäget tillstånd af Det Nordiske Forlag, musikförlag. Henr. Hennings, Köpenhamn);

Em. Sjögren: *April,* skiss;

Gust. Hägg: *Pastorale;*

Fr. Zierau: *Vildros;*

för en röst med piano:

Aug. Elfåker: »I skogen dväljes jag stilla» (A—tvåstr.D).

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu à 2 **kronor** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan n:o 54.

Kurs i **plastik** samt undervisning i **sång** efter den italienska sångmetoden i förening med **instuderande af roler,** med särskildt afseende fäst vid frasering och diktion, meddelas af

SIGNE HEBBE

Sturegatan 24, Stockholm.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Tjuguen **första** pris, **in-** och **utrikes.**

Flyglar och Pianinos

Beqväma afbetalningsvilkor.

Talrika vitsord från framstående musici och konstnärer, bl. a. från **Alfred Reisenauer, Professor Frans Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Prof. Franz Mannstädt, Dir. Aug. Körling, Mad. Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass** samt **Kungl. Musikaliska Akademien** och **Göteborgs** mera framstående musici och musikläraringar.

På MAX LEICHSSENRINGS förlag, Hamburg, har utkommit och finnas tillgängliga i musikhandeln härstädes

SUITE in vier sätzen (D-moll) für piano (Pr. M. 3) samt

DREI LIEDER für eine Singstimme mit Klavierbegleitung af **IKA PEYRON** (Compl. pr M. 1,50).

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjenst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det verkligen är.»

(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel

28 Drottninggatan 28.

AUG. ELFÅKERS MUSIKSKOLA

Banérgatan 15 (4 tr. upp)

Specialitet: **Harmoni, kontrapunkt** och **musikalisk formlära.** — Enskildt eller i klasser.

Mottagning: Onsd. och lörd. kl. 2—3 e. m.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 19:de årgången. — ***För hvarje musikaliskt hem,*** *utgifves 1899 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen,*** *porträtter med biografier och musikbilaga. Tidningen utkommer såsom förut två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af 5 kronor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å Expeditionen, Kungstensgatan 56, 3 tr., i bok- och musikhandeln, å posten och tidningskontor. I landsorten prenumereras bäst å posten.*

OBS! Porträtter i N:o 1: Adolf Lindblad, Carolina Östberg, N:o 2: Adelina Patti, Joh. Mazèr, N:o 3: Ch. Gregorowitsch, N:o 4: Davida Afzelius, N:o 5: Algot Lange, N:o 6: Otto Nicolai, N:o 7: Tora Hwass, N:o 8: Andreas Hallén, N:o 9: Gustaf Hägg, N:o 10: Hugo Alfvén, N:is 11 och 12: Oscar Bergström, Joh. Strauss, N:o 13: Elma Billing, Siegfried Saloman, N:o 14: Frederik Kuhlau. N:o 15: Gust. Hernikson.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** verldsberömda Flyglar och Pianinos.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Kungstensgatan 56, 3 tr.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m.

Frans J. Huss.

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.

Kontor och utställning i Stockholm.

Mästersamuelsgatan 24.

Innehåll: August Meissner (med porträtt). — På Frédéric Chopins 50-åriga dödsdag. — Om violinmusiken och dess mästare, af Moritz von Kaiserfeld. — Till erinring om Peter Tschaikowsky. — Musikpressen. — Gertrud Elisabeth Mara. Ett märkligt konstnärslif (forts.). — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall, — Annonser.

STOCKHOLM, CENTRAL-TRYCKERIET, 1899.